

Vizsga a főiskolán

Reggel vidáman és fürgén ugrott fel ágyából Horváth Mihály. — Keljetek már fiúk! — kiáltott és három szobatársáról nevetve rántotta le a takarót. — Ma van az utolsó vizsgánk, utazunk haza. Gondosan öltözködött ezen a napon, a sötétlők ruháját vette fel, amelyen büszkén díszlett a DISZ-jelvény.

A négy barát egyszerre lépett ki a „Juhász Gyula” diákotthon kapuján s együtt indultak a Pedagógiai Főiskola felé.

A mindig vidám Horváth, állandóan beszélt, hogy elterelje barátjait figyelmét a vizsgáról.

— Emlékeztetek még tegnap este, a Csárdáskirálynőre? — kérdezte. — Hogy is van? — és vidáman dúdolni kezdte, a „Jaj cica...” című dalt. Barátai most már mosolyogtak s halkan dúdolva haladtak mellette.

Jó hangulatban értek a főiskolára. Az első évesek földrajz-, rajz- és szaktárgyak I. csoportja már ott volt. Izgatottan várták az első felelőt.

Jól kezdődött. L. Kovács Júlia lépett ki elsőként a vizsgateremből s örömmel mutatta bizonyítványát, — jelezt kapott.

Azután egymás után mentek be a hallgatók a terembe, ahol Gáspár Mihály tanársegéd vizsgáztatta őket.

★

A négy barát csak vár. Ők minden vizsgán utoljára mennek be. Horváth Mihály nyitja meg a sort, azután Szalontai György, Pírér Gyula és végül Salamon Nándor következik.

Horváth benyit a nagy terembe. A tanár barátságosan fogadja. Leteszi bizonyítványát az asztalra, tételet húz. Huncut szeme tágra nyílik. Itt van a vizsgán, Pigniczki György elvtárs is, a diákotthon igazgatója. Eljött meghallgatni, hogyan vizsgáznak „fiúk”.

Horváth elvtárs nyugodt. Nem

izgul. Alaposan felkészült. Jegyzetpapírt, tollat vesz elő. Irni kezd — gondolkodik. Elkészül a vázlat.

Határozottan, nyugodtan felel. Az ilyen feleletet öröm hallgatni. Gáspár elvtárs, a vizsgáztató is mosolyogva bólogat.

— Jó, köszönöm. Térjen a következő kérdésre.

Azt is hibátlanul tudja Horváth Mihály. A tanársegéd még kérdezett az anyag legkülönbözőbb részéből. Mindenre külön választ kapott.

— Szépén felelt, gratulálok. — áll fel Gáspár elvtárs. — További jó munkát kívánok. — Megszorítja a pirosarú hallgató kezét és átadja bizonyítványát.

— Gratulálok. — fog kezét a kilépővel az ajtóban álló Pírér Gyula.

— Honnan tudod, hogy jól „mentem”? — kérdezi Horváth Mihály.

— Hiszen egész évben te voltál a legjobb a szemináriumon...

Még mondani akar valamit, de a tanár közbeszól:

— Kérem a következőt.

Horváth Mihály egyedül marad. Gondolkodik. Este már otthon les Kiskunfélegyházán, szüleinél, testvéreinél. Örömmel mondhatja meg vizsgája eredményét.

„Csak az a földrajz négyes ne volna”. — fűzi tovább gondolatait. „No nem baj, majd évvégére kijavítom.”

Csend van. Barátai a másik teremben vizsgáznak. Lassan nyílik az ajtó, Szalontai György lép ki.

— Jót kaptam, — mondja. A két barát most már vidáman, jókedvűen beszélget.

★

Egymásután nyílik az ajtó, ismét együtt van a négy barát. Örülnek a születnek, sokat pihennek majd, hogy még nagyobb szorgalommal, jobb kedvvel kezdjék meg a második félévet. (J. zs.)

Előre ifjúság ★

Az első DISZ küldöttválasztó taggyűlések tapasztalatai

A DISZ VÁROSI ÉS MEGYEI küldöttválasztótaggyűlések megtartására való készülék alkalmából az elmúlt napokban több alapszervezetnél megválasztották már a küldötteket. Jól sikerült, élénkülájú DISZ-taggyűlések voltak a Jutáru-gyárban, a Tervező Irodánál, a Szalámigyárban és még egy-néhány helyen. A Tervező Irodánál például nemcsak a beszámoló foglalkozott helyesen az ifjúság életével, problémáival, a helyi DISZ-szervezet munkájával, hanem számosan a felszólaló fiatalok közül is. A szervezeti munka kérdésein felül foglalkoztak azonnal is, mennyire szükséges volna egy Ifjúsági Ház, vagy egy olyan megfelelő helyiség, ahol a DISZ nagyobb lehetőséget tudna biztosítani az ifjúság különböző helyes szórakozási igényének kielégítésére. Itt a szakkörök létrehozásával és működtetésével a fiatalok is hasznosan tudnak eltölteni szabadidejüket egyrészt. Ez nevelően is hatna a fejlődő ifjúságra és segítené gondolkodásának, magatartásának kedvező alakulását. A Tervező Iroda fiataljai mindjárt fel is ajánlották társadalmi munkájával való közreműködésüket, a helyiség berendezésében.

Más alapszervezetek taggyűlésén, az ifjúságnak a munkában való helytállásával és politikai nevelésének kérdésével foglalkoztak helyesen. Az eddig megtartott taggyűlések jórészt véve alapul azonban azt kell mondanunk, hogy általában véve ezek a DISZ-gyűlések nem érték el teljesen a céljukat. Nem érték el annak ellenére sem, hogy a legtöbb taggyűlést nagyszámú fiatal részvételével tartották meg.

AZ EDDIG MEGTARTOTT TAGGYŰLÉSEK részbeni eredménytelenségének több oka van. Elsősorban a gyenge beszámolók. Sok helyen nincs kellő vita éppen azért, mert a beszámolók nem adják azt, amit a fiatalok várnak. Hogyan legyen eredményes küldöttválasztó taggyűlés például ott, ahol külön napirendi pontként a kül- és belpolitikai kérdésekkel is hosszasan foglalkoznak, mint például a Városi Tanácsnál. Nem látszik indokoltnak, hogy a mostani taggyűléseken ezekkel a kérdésekkel foglalkozzanak annál inkább sem, mivel az elmúlt héten csaknem mindenütt pártnapok voltak, ahol ezt a kérdést beszélték meg. Máshol sokat beszéltek a sport- és kultúrnapokról, míg a DISZ más feladatairól, az ifjúság sajátos problémáiról, a küldöttválasztó és a DISZ II. országos kongresszusának céljáról és jelentőségéről alig. Ezért a hibákért felelősek az illető párt alapszervezetek is, mert nem adtak segítséget a beszámoló elkészítéséhez, de van ahol ahhoz sem, hogy a taggyűlést a kitűzött időpontban meg tudják tartani. A Paprikafeldolgozó Vállalatnál, a Szegedi Cipőgyár Moszkvai körüli telepénél kélszer is el kellett halasztani a DISZ taggyűlést, mert a kitűzött időpontra más rendezvényt szerveztek. Ott, ahol ennnyire tördnek csak a DISZ-szel, ne csodálkozzanak, ha hiba van az ifjúsági szövetség munkájában és baj van a fiatalokkal.

VANNAK OLYAN DISZ-szervezetek is, ahol a beszámoló elkészítése előtt nem beszéltek a fiatalokkal, nem tájékoztatták, milyen kérdések foglalkoztatják őket, mire várnak választ. Nem gondolkodtak azon, mi az, amit a DISZ-munka keretén belül szükséges megbeszélteni a fiatalokkal a küldött értekezletre és a II. kongresszusra való készülék során. A gyenge politikai előkészítés miatt — csoportfelelősök és a DISZ agitátorok nem beszélnek a taggyűlés anyagáról — több helyen alig volt hozzászólás a beszámolóhoz, vagy kiegészítő javaslat a DISZ-szervezet munkájának megjavítására, életének fellendítésére. A hibák nagyrésze elkerülhető lenne, ha a pártszervezetek, általában a helyi vezetők nagyobb figyelemmel és segíti szándékkal foglalkoznának az ifjúsággal és a DISZ-szervezetekkel.

Több helyen vontatott volt a taggyűlés, összekéverték a napirendi pontokat. Mindez legtöbbször azért történt, mert nem megfelelő elnököt választottak a taggyűlés vezetésére. Így volt ez a DÁV-nál is, ahol még azt a hibát is elkövette a taggyűlés elnöke, hogy a kongresszusra „választotta” meg a küldöttet. Pedig tudott dolog, hogy az alapszervezetek csak a városi küldöttértekezletre választanak küldöttet. Itt választják majd meg a megyei küldötteket és a megyei küldöttértekezleten választják meg

azokat a fiatalokat, akik majd a DISZ II. kongresszusán képviselik Csongrád megye és Szeged ifjúságát.

MINT MÓDSZER HELYES LENNE, ha a napirendi pontok megválasztásának menetét sorrendben leírjuk és odaadnák a megválasztott elnöknek, akinek a taggyűlés levezetése a feladata. A taggyűléseken általában három-négy napirendi pont van — a beszámoló megvitatása, a küldött megválasztása, a határozati javaslat ismeretése és megvitatása, valamint ahol szükséges, a DISZ-vezetőség hiányzó tagjainak megválasztása. Mindezeket külön-külön kell megvitatni. A napirend első pontjának, a beszámoló elmondása után vitassák meg azt. Utána a jelölőbizottság elnökének javaslata alapján kérje az elnök, hogy külön vitassák meg a városi küldöttértekezletre javasolt jelölt személyét. Ezután a vezetőség ismeresse és a taggyűlés részvevői vitassák meg a DISZ-munka megjavítására előterjesztett határozati javaslatot. Ha van helyes észrevétel egészítsék azt ki a tagság javaslata alapján. Utoljára válasszák meg, ott ahol erre szükség van, a vezetőség kiegészítésére a hiányzó tagokat.

A DISZ-SZERVEZETEK többségében és a középiskolákban még ezután tartják meg a taggyűléseket. Ezek a szervezetek vegyék figyelembe az eddigi taggyűlések tapasztalatait s ennek alapján készítsék elő és tartsák meg a maguk területén a küldöttválasztó taggyűlést. Így a taggyűlések jobban elérjék céljukat, egyben a DISZ befolyása kiszélesítésének, a DISZ-munka megjavításának egyik eszköze is lesznek.

Tájékoztató a vasúton történő terményszállításról

Még tavaly novemberben „Miért nem kerül ma exportra Kistelekről hízott liba” című cikkünkben elemeztük, mi oka annak, hogy visszaesett a régen igen híres libatermesztés Kisteleken. A község termelési bizottsága elnökének szavai nyomán megírtuk, hogy egyik ok: a MÁV nem ad elegendő kocsit kuckorica szállításra a termelőknél.

A bírálatra a MÁV Szegedi Igazgatósága a következő tájékoztatást adta:

„A szállítóközönség helyes tájékoztatása végett közöljük, hogy kenyér- és takarmánygabona, kukorica, burgonya, napraforgómag, és rizsküldeményeket belföldön a begyűjtési miniszter 21.130/1954. B. GY. msz. utasítása értelmében:

1. a Termény Öremlény és Erőtakarmány Értékesítő Vállalat, a Terményraktározási Vállalat és telepei, a Mezőgazdasági Magtisztító és Értékesítő Vállalat és telepei, a

Megyei Terményforgalmi Vállalatok és telepei, állami cél-, tan- és kísérleti gazdaságok és a mezőgazdasági szövetkezetek kocsirakományként szabadon szállíthatnak. 2. Egyéb feladók 50 mázsan alól darabárúként szabadon, 50 mázsan felül kocsirakományként pedig csak az elszállítás helye szerint illetékes megyei begyűjtési hivatal előzetes engedélye alapján szállíthatnak.

A begyűjtési miniszter fent ismertetett rendeletét a kisteleki termelési bizottság elnöke is ismeri, sőt a község érdekében történő burgonyaszállítások alkalmával már alkalmazták is. Mégis a cikk kizárólag a MÁV-ot hibáztatja a libabiztalas elmaradása miatt, holott, ha a megyei begyűjtési hivatal engedélyt ad a szállításra, a MÁV a szállítást maradéktalanul lebonyolítja.”

A párosverseny győztese

A tavaszi nap megindította az ereszek vizét, locsog a tócsa, cuppog a sár, ahogy baklatok a Remény utcán lefelé. Harmincnolcas szám — mondogatom magamban a címet, s mikor megtalálom, kis szorongással lépek be a kiskapun. Ki, milyen ember fogad? Mit hoz a beszélgetés? Milyen az otthon, ahova most figyelő szemmel, példát, vagy hibát találni belepek. Ismeretlenül, mégis az őszinteség igényével, vágyva.

Mert ez a legnehezebb dolog: az őszinteség. Félelem, karriervágy, közönyösség — a múltból örökölt, de jelenünkben is fájdalmasan élő emberi hibák akadályozzák leg-szebb igényünknek, az őszinteségnek, a meleg, tiszta emberi kapcsolat kialakulásának útját.

O, jaj, az út, lélektől lélekig küldözzük a szem csüggött sugarát s köztünk a roppant, jeges úr lakik.

— írta a kapitalista társadalom habzó gyűlölettengerében emberi szóra vagyva a költő, Tóth Árpád. Hány-szor rémlenek föl előttünk a sorok, ha emberi szavunk a karriertaktika, vagy közöny, a számító hazugság, vagy a ridegség függönyébe ütközik.

A szorongás csak addig tartott, míg Bálint Jánosné tisztá, meleg konyhájába lépett. Az asszony mosolyogva fogadott, s egy három éves forma, hajnali égkék szemű emberke. Az asszony dolgozott, a tűzhelyen lábasban rotyogott már az étel, az asztalon ruhadarabok, vasaló, tű-cérna — a háztartás, az otthoni asszonyi dolgok munkadarabjai, szerszámjai. A kis emberke, meg játékkal kezében a reggeli után egészségügyi trónolását végezte éppen, s olyan harsány kö-

szöntéssel fogadott, ami ilyen zsenge korban a különös felszabadultság, bátorság és derű jele. Ezt a mosolyba, huncutságbá és — amint a továbbiakban kiderült — példás nyugalomba öltözött bátorságot nem lehet szó nélkül hagyni. Beszélgettem hát a kis emberkével, mellékuporogva, hogy ne kelljen szegénykének úgy bámulni rám, mint nekem a templomtoronyra, ha meg akarom nézni, aranygomb ékeskedik-e a csúcsán.

Csodálatos élményei vannak az ilyen kis emberkének. A foci, a hó, a szánkó, a karácsonyfa, — lel-kendezve meséli kis élete nagy szenzációit. Már jó néhány perce guggolok mellette, mikor eszembe jut, hogy hivatalos mércével mérve én bizony nem is ezért jöttem ide, hogy egy apró emberke lelki titkait fűrkészessem. Az anyához jöttem, aki mosolyogva nézi pöttyöskéjének vitáját.

Ily módon figyelmeztetvén a lelkiismeret, fölemelkedek hát, s a gyerek derűjét az anya arcán tá-lálva, szinte furcsállom a kérdéseket amiket ezúttal nemcsak a spontán érdeklődés, hanem a tudatos cél is diktál.

Bálint Jánosné házi munkáját le sem téve válaszol.

— Igen, párosversenyben vagyok a Textilművek gyűrűsfonón-jével, Berta Máriával. Három hónapja tart a verseny, s én vezetek eddig, legutóbbi százalékom is 119 százalék volt.

— Hogy érem ezt el? Magam sem tudom szinte. Leszedésnél előbb csöngetek pár pillanattal, hogy a

szedőlányok már a gépnél legyenek, mikor szedni kell. Itt időt nyerek, a szedés miatt szinte csak másodperceket áll a gépem. — Munka közben nem hagyom a gépet magára. Ha szálszakadás van, így azonnal ki tudom javítani, nem forog üresen a cséve. — Nem különös ez, figyelni kell!

— Szóval rend a lelke minden-nek — mondom — s szinte nemcsak Bálintnének a termelőmunkájáról adott önvallomása mondatja ezt velem. Sokkal inkább a családi otthon képe. A tiszta padló, rajta a tiszta szőnyegek, a tiszta bútorok, a tiszta gyerek, s szinte kívánczik a számra a tanulság: nézd meg az otthonát és megmondod, milyen munkás.

Folyik tovább a beszélgetés. 1938. óta dolgozik a gyárban, — előbb ugyan az Újszegediben.

— Talán az volt jobb, mikor férjhez mentem. Az első uramhoz. Nem sokáig éltünk együtt, elvitte a háborút! — Mostani urammal 49-ben esküdünk meg.

— Hol dolgozik az uram? Pék.

A kenyérgyárban dolgozik.

— A kis bölcs fölírtkánt a trónról: Én is pék leszek ám!

Mosolyt villant az anya szeme a kis pékmesterre, s tovább folytatja.

— Elég jól keres ő is. Ezerszáz, ezerkétszáz forintot hoz haza, az én múltitávi keresetem is — még itt van a cédulája — 948 forint volt, — ennyi átlagban is meg szokott lenni. Kettes együtt hazahozunk kétezen fölül.

Mindez szép. Én azonban nem

hiszek könnyen a megelégedettségnek. Faggatom hát tovább Bálint-nét.

— Nem magas a norma?

— Nekem nem! Igaz, hogy meg kell dolgozni a 120 százaléért, de hát én szeretem a gyárat. Meg se tudnék élni nélküle.

— Miért mondja ezt. Vannak, akik nem szeretik?

— Vannak. Akiknek a munka csak pénzkereset. Hát persze az is fontos, a pénz. Jobban érzi magát az ember, ha vastagabb a boríték. Dehát az nem elég. Én úgy szeretem a munkahelyem, hogy mikor a gép mellé állok, mindent elfelejtek. Belefelejtkezek a munkába.

— Az előfövalall nincs baj?

— Most nincs! Jó, pálás a levegő, most jól mennek a gépek!

— A munkaszervezés?

— Nekem nincs panaszom. Az ember idejében kér anyagot, szól ha valami hiba van, akkor nincs baj, csak kapkodás ne legyen!

Szinte türelmetlenül teszem már föl a következő kérdéseket. Árak, élelmiszer, ruházat, — s magam is csodálom, hogy panaszt nem tudok kihúzni Bálintnéből. Utóbb már mulatni is magamban. No, ilyen helyzetben sem igen voltam manapság! Panaszra vadászok és nem találok!

Közben még megtudom azt is, hogy 180 kilós disznót vágtak, karácsonyra a gyerek focit kapott, hogy a 119 százalékos mennyiségi teljesítés mellett százszázalékos minőségi munkás — szóval sok mindenfelét, amint egyik szó adja a

másikat, s a beszélgetés tárgya is hol ez, hol az.

Bálintné ma délutános, az idő dél felé jár így hát itt az ideje, hogy elbúcsúzzunk.

— Utban visszafelé sokat gondolkozok az aszonyon, a családon, a munkáján, élete fordulatain. Mi adja kitaró erejét a munkához? A derűs család! S a család derűjét? A jól végzett munka tiszta lelkiismerete!

Nem hiszek azoknak, akik életükben csak a hibát, a fájdalmat, a sokszor kétségkívül meglevő eltorzulást keresik. Vannak ilyen életek is, vannak akik segítségre szorúlnak, vannak hibák, amelyeket ki kell javítani, s vannak még lelkiismeretlen emberek, akikhez olykor talán már nevelő szóval nem is lehet közelíteni. De vannak olyan családok, emberek is, akiknek élete tiszta, mint a napfény, akik úgy sugározzák magukból az élet erejét, hogy szinte meg-meglepszik mellettük az ember szíve.

A véletlen hozta így, hogy Bálintnék én családra lettem, de nagyon híven vagyok a véletlennek. Örömmel írok rólu, mert az ilyen emberekről nem lehet eleget írni.

Még mielőtt leültem volna az íráshoz, beszélgettem Bálintné párttitkárával is. Nyugodt, lelkiismeretes asszony — mondta. — Aktiv? — Ahogy vesszük. Valahogy nincs mindig szem előtt, de ha valahol hiba van, vagy dolgozni kell, elsőik között van, aki szól, s elsőik között, aki munkába fog.

Kell-e ennél több, elvtársak?

Szabolcsi Gábor